

persdossier

ivoor in brugge

schatten uit musea, kerken en kloosters



TENTOONSTELLING
29/04 > 07/11/10

memling in sint-jan - hospitaalmuseum
mariastraat 38, brugge

info: +32 (0)50 44 87 11 - musea@brugge.be - www.museabrugge.be

BRU
GGE
WERELDERFGOEDSTAD

 Musea Brugge



MEMLING IN SINT-JAN
O.L.V.-TER-POTTERIE
HOSPITAALMUSEUM



Tentoonstelling

'ivoor in brugge. schatten uit musea, kerken en kloosters'

In het kort

Deze tentoonstelling biedt een overzicht van de ivoren kunstwerken in Brugs bezit. De samensteller, Stéphane Vandenberghe, verzamelde voorwerpen die dateren vanaf midden twaalfde eeuw tot en met de late achttiende eeuw. Het gaat om een sterk gevarieerde collectie ivoren, gaande van kerstwiegjes tot een haarpin en van gespen tot en met paxtafels, met als rode draad het materiaal waaruit ze werden gemaakt: ivoor.

Meer info

Het Hospitaalmuseum bezit een gevarieerde verzameling, met als hoogtepunt de zes werken van Hans Memling die in het middeleeuwse Sint-Janshospitaal worden bewaard. Naast deze topwerken toont dit museum een zeer verscheiden collectie waarvan een niet onaanzienlijk deel bestaat uit toegepaste kunst, het merendeel gebruiksvoorwerpen, uit het hospitaal en bijbehorende kloosters.

Het Hospitaalmuseum kiest er bewust voor om deze – soms te stiefmoederlijk behandelde – kunstvorm op regelmatige basis voor het voetlicht te brengen. Een eerste start werd gemaakt met de presentatie over de restauratie van het pre-Eyckiaans Ursulaschrijn (21 oktober 2009 – 11 april 2010). Nu kiest het Hospitaalmuseum ervoor om uitzonderlijke en weinig gekende ivoren voorwerpen in de kijker te stellen.

Stéphane Vandenberghe, adjunct-conservator van het Hospitaalmuseum, kan bogen op zijn jarenlange ervaring en kennis van collecties bewaard in Brugge en omstreken. Hij stelde deze tentoonstelling samen en selecteerde de meest verscheiden kunstwerken, met als rode draad het materiaal waaruit ze werden vervaardigd: ivoor. De expositie toont de veelzijdigheid van dit dierlijke materiaal en de verbluffende resultaten die je ermee kan verkrijgen.

Topstukken in de tentoonstelling zijn het 'veelluikje met Onze Lieve Vrouw en godsdienstige scènes' en het zeldzame 'Onze-Lieve-Vrouw met het kindje Jezus in de armen' uit de veertiende eeuw, beide bewaard in het Hospitaalmuseum en onlangs grondig gerestaureerd in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium. Hun hernieuwde kleurenpracht en de betere zichtbaarheid van de details zijn opmerkelijk. Beide stukken tonen aan dat niet alle ivoor om zijn natuurlijke kleur werd gekozen, daarvan getuigen de vergulding en het heldere kleurenpalet dat aan de oppervlakte kwam.

Verder worden ook een aantal minder evidente stukken getoond zoals een ivoren kerstwiegje, dat bewaard wordt in een Brugse kloosterorde, en een bidkraal of 'memento mori'.

Hoewel het merendeel van de collectie religieus is, worden ook twee mooie medaillons getoond, een puntgave haarpin (veertiende eeuw) in been en delicate riemtongen en gespen uit de vroege zestiende eeuw. Qua afmetingen zijn dit zeer fijne en kleine objecten, nauwelijks een paar centimeter lang, maar daarom niet minder waardevol.

Opmerkelijk is ook dat vele voorwerpen in de loop der eeuwen werden 'aangepast' en soms een nieuwe functie kregen: een rechterluikje van een diptiek werd een paxtafel, het zelfde lot onderging de plaquette met 'Christus aan het Kruis', die oorspronkelijk bedoeld was als voor- of achterzijde van een boekje.

De meeste voorwerpen dateren uit de veertiende tot de zestiende eeuw. Soms zijn toevoegingen of aanpassingen van latere datum (bijvoorbeeld uit de negentiende eeuw), zoals het houten baldakijn van 'Christus op de koude steen' en de houten omkadering van het 'veelluikje met Onze Lieve Vrouw en godsdienstige scènes'. Het toont ook aan hoe creatief men met voorwerpen omging, en hoe, ondanks de veranderende esthetische appreciatie, deze ivoren kleinoden tijden, smaken en mensen overleefden.

In deze tentoonstelling staat de esthetiek en de kunsthistorische waarde van het voorwerp duidelijk voorop. Er is geen multimedia, geen touchscreen of film, maar enkel unieke stukken gepresenteerd in het historische kader van de middeleeuwse ziekenzalen. Dat is meteen ook het opzet van dit initiatief: de kunst zélf laten spreken in alle eenvoud en de bezoeker in optimale omstandigheden kunst laten bekijken.

Heldere drietalige zaalteksten helpen de bezoeker op weg en voor wie meer wil weten is er een catalogus te koop in het Nederlands en het Engels.



Meer info | Interviews

Afspraak kan geregeld worden via sarah.bauwens@brugge.be of T +32 50 44 87 08

Beeldmateriaal

> Afbeeldingen kunnen enkel voor promotionele doeleinden ten gunste van deze expositie gedownload worden op volgende link: <http://downloads.brugge.be/Musea/ivoor.zip>

> De persmap kan vanaf 30 april ook online geraadpleegd worden en teksten kunnen overgenomen worden via www.museabrugge.be



affiche



Onze- Lieve- Vrouw met het kindje Jezus

Frankrijk (Parijs ?), 1ste helft 14de eeuw of ca. 1320-1340

Memling in Sint- Jan Hospitaalmuseum



Veelluik of polyptiek met O.-L.-Vrouw en godsdienstige scènes

Zuidelijke Nederlanden (?), 2de helft 15de eeuw

Memling in Sint- Jan Hospitaalmuseum



Reliekhoorn van de heilige Cornelius

15de eeuw

Memling in Sint- Jan Hospitaalmuseum



'Holbewoners op olifantenjacht' uit de 'Venationes, Ferarum, Avium, Piscium'

naar Stradanus van Hans Collaert II en Karel de Mallery, uitgegeven door Philippe Galle (omstreeks 1580) en Johannes Galle (omstreeks 1596 en nadien)



Krul van een abtsstaf

Duinenabdij te Koksijde (?), eerste helft 13de eeuw (?)

Bruggemuseum- Gruuthuse





Riemtong met Onze-Lieve-Vrouw op de maansikkel

Zuidelijke Nederlanden of Noord- Frankrijk, einde 15de- begin 16de eeuw
Sint-Trudoabdij Male



Gesp met Sint-Augustinus

Zuidelijke Nederlanden of Noord- Frankrijk, einde 15de- begin 16de eeuw
Sint-Trudoabdij Male



Paxbord of kustafel met de gekroonde O.- L.- Vrouw en het kindje Jezus in de arm

Zuidelijke Nederlanden of Noord- Frankrijk, 2de helft 15de eeuw
Bruggemuseum- Gruuthuse



Christus op de Koude Steen

Zuidelijke Nederlanden (?), 16de eeuw (?) en 19de eeuw
Onze- Lieve- Vrouw- ter- Potterie Hospitaalmuseum



Medaillon met het borstbeeld van Elisabeth Ponsar

Jean Mancel, 1690
Bruggemuseum- Gruuthuse



Christus- en doodshoofd of 'memento mori-kraal'

Zuidelijke Nederlanden, 16de eeuw
Zwartzusters van Bethel



Veelluik of polyptiek met O.-L.-Vrouw en godsdienstige scènes

(detail zijluik met de geboorte van Christus)
Zuidelijke Nederlanden (?), 2de helft 15de eeuw
Memling in Sint- Jan Hospitaalmuseum





Liggend Jezuskind

China, 17de of begin 18de eeuw (?)

Stichting Jean van Caloen, S.O.N.

Kasteel van Loppem

Praktische info tentoonstelling

Titel: 'ivoor in brugge. schatten uit musea, kerken en kloosters'

Locatie: Memling in Sint-Jan - Hospitaalmuseum [Mariastraat 38, Brugge]

Periode: van 29 april t.e.m. 7 november '10
dagelijks van 9.30 tot 17 uur, gesloten op maandag

Tickets: incl. permanente collectie Memling in Sint-Jan en O.L.V.-ter-Potterie
€ 8 (individueel) | € 6 [reductie] | € 1 (jongeren 6-25 jaar)
gratis voor kinderen t/m 5 jaar en Bruggelingen

Samensteller: Stéphane Vandenberghe

Projectcoördinator: Evelien Vanden Berghe

Catalogus: 48 pagina's, verkoopprijs: € 6, auteur: Stéphane Vandenberghe, verkrijgbaar in het Nederlands en het Engels

Extra: Zondag 6 juni 2010 om 10 uur
Inleiding (Vriendenzaal) en bezoek aan de tentoonstelling met de samensteller, Stéphane Vandenberghe | i.s.m. de Vrienden van de Musea vzw

Verzoek

Wij verzamelen alle mogelijke recensies betreffende onze musea en evenementen. Daarom vragen wij u een kopie van het door u gepubliceerde artikel, of een cd met de desbetreffende uitzending, op te sturen naar Sarah Bauwens, hfd pers & communicatie Musea Brugge, Dijver 12, B- 8000 Brugge.

U kunt de bestanden ook digitaal bezorgen (ftp of url doorgeven) t.a.v. sarah.bauwens@brugge.be

Met dank voor uw medewerking en belangstelling.

